Utdrag ur

Helsingfors hovrätts verksamhetsberättelse för år 2024

översatta till svenska

Åt läsaren

Helsingfors hovrätts verksamhetsberättelse för år 2024 publicerades på finska i juni 2025. Detta dokument innehåller verksamhetsberättelsens mest centrala delar översatta till svenska.

Presidentens översikt

År 2024 var på det sättet positiv, att vi kunde rekrytera i synnerhet mer rättskipningspersonal med de extra resurser som överenskommits i resultatförhandlingarna. Denna ökning har medfört en viss lättnad i vår målanhopningssituation, eftersom den genomsnittliga handläggningstiden för mål och ärenden som avgjorts under det gångna året efter att den ökat i cirka tio år nu förkortats en aning.

Samtidigt har ökningen av antalet anställda medfört praktiska utmaningar – platserna för våra arbetstagare håller bokstavligen på att ta slut. Kreativt och fördomsfritt har vi omvandlat mötesrum till arbetsrum och även i hovrättens bibliotekslokal har vi varit tvungna att placera flera arbetsplatser. Dessutom har nya kontorslandskap inrättats för föredragande. Trots utrymmesbristen har dock något positivt uppstått: de nya gemensamma kontorslandskapen har över avdelningsgränserna lyft fram sammanhållningen, särskilt bland våra föredragande. Mer heltäckande respons om övergången till kontorslandskap får vi dock först i svaren på personalundersökningen för innevarande år.

År 2024 tog vi också steg mot en papperslös framtid, eftersom hovrätten tog i bruk AIPA-systemet. Personalen har under året utbildats flera gånger i det nya systemet. Dessutom har detaljerade AIPA-arbetsanvisningar utarbetats i hovrätten för att hjälpa användarna. På grund av utmaningar med systemets användbarhet har ibruktagandet av AIPA tyvärr ännu inte medfört den förväntade effektiviseringen. Tvärtom har det visat sig att många arbetsmoment tar längre tid i AIPA än tidigare. Naturligtvis är den pågående övergångsfasen fortfarande en tid för lärande och anpassning för oss alla.

En framgång under år 2024 är också det lyckade medlingsprojektet, vilket resulterade i att nästan 80 mål och ärenden överfördes till medling under året, vilket är fyra gånger fler än under tidigare år. Detta visar att medling är ett nödvändigt och effektivt verktyg även i hovrättsskedet, och det är viktigt att fortsätta satsa aktivt på medling.

Antalet mål och ärenden som inkommer till hovrätten har fortsatt att öka stadigt. På grund av detta har vår situation inte förbättrats avsevärt trots de beviljade tilläggsresurserna. Tingsrätterna i huvudstadsregionen och hovrätten tampas alltså fortfarande med målanhopning och de befinner sig därmed i en svår situation. Jag vill därför framföra ett varmt tack till hovrättens personal för ert värdefulla arbete med att avarbeta målanhopningen och med att klara av de tekniska utmaningarna med AIPA!

Helsingfors den 4 juni 2025

Asko Välimaa
President

Rättskipning

Rättskipningsarbetet utifrån statistiken

År 2024 inkom totalt 8 391 mål och ärenden till hovrätterna i Finland. Antalet mål och ärenden som inkommit till hovrätterna har därmed ökat jämfört med år 2023 (7 828). Antalet avgöranden som meddelats av hovrätterna har år 2024 (8 170) ökat jämfört med föregående år (7 791 avgjorda mål och ärenden). Antalet mål och ärenden som inte har avgjorts (den så kallade balansen) har ökat med cirka 5,1 procent år 2024 jämfört med föregående år.

Till Helsingfors hovrätt inkom 3 127 mål och ärenden år 2024, vilket är 286 fler än år 2023. Cirka 37 procent av alla mål och ärenden som inkom till hovrätterna inkom till Helsingfors hovrätt, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med år 2023. Antalet avgöranden som meddelats av Helsingfors hovrätt år 2024 (2 992) har ökat från år 2023 (2 913). Antalet anhängiga mål och ärenden vid hovrätten vid slutet av år 2024 (2 139) har ökat med 135 mål och ärenden från föregående år (2 004). Under berättelseåret var andelen mål och ärenden som avgjordes vid huvudförhandling av alla avgjorda mål och ärenden i Helsingfors hovrätt 23,6 procent. Andelen har minskat jämfört med föregående år (en minskning med 1,8 procentenheter). Det totala antalet timmar för huvudförhandlingar var cirka 5 719. Ökningen jämfört med år 2023 var cirka 531 timmar. Det fanns 162 huvudförhandlingar som varade över åtta timmar, vilket är lika mycket som föregående år. Antalet huvudförhandlingar som varat över 25 timmar (27 st.) var detsamma år 2024 som år 2023 (27 st.).

Vid alla hovrätter år 2024 omfattades cirka 66 procent av de avgjorda målen och ärendena av systemet med tillstånd till fortsatt handläggning. I Helsingfors hovrätt var motsvarande andel 61,5 procent. Andelen avslag på tillståndsansökningar var cirka 53 procent vid Helsingfors hovrätt och cirka 51 procent vid alla hovrätter.

År 2024 avgjordes 58,8 procent av målen och ärendena vid Helsingfors hovrätt inom sex månader. Enklare mål kan alltså fortfarande behandlas ganska snabbt vid hovrätten. Motsvarande siffra år 2023 var 52,4 procent. År 2024 var den genomsnittliga handläggningstiden cirka 8,3 månader. Den genomsnittliga handläggningstiden för mål och ärenden som behandlades vid huvudförhandlingar var 18,5 månader. Handläggningstiderna vid Helsingfors hovrätt är i genomsnitt längre än vid andra hovrätter. Handläggningstiderna har förkortats med i genomsnitt cirka en månad jämfört med föregående år.

I alla avgjorda mål och ärenden där handläggningstiden har överstigit ett år har man lyckats minska andelen. Även om andelen fortfarande är ganska hög (26,3 %), har den minskat med cirka 4,7 procentenheter jämfört med år 2023. Antalet mål och ärenden som har varit anhängiga i över ett år vid slutet av år 2024 var 635. Ökningen från föregående år (588) är nästan femtio mål och ärenden.

År 2024 inkom 2 123 brottmål eller tvångsmedelsärenden (67,9 %) och 632 tvistemål (20,2 %) till hovrätten. Andra ärendegrupper inkluderade bland annat ansökningsärenden och utsökningsärenden. Precis som år 2023 var den vanligaste rubriceringen för inkommande mål och ärenden år 2024 misshandel (303 ärenden). Antalet mål och ärenden med rubriceringen misshandel ökade med cirka 35,7 procent jämfört med föregående år. Bland brottmålen var de vanligaste rubriceringarna dessutom grovt narkotikabrott, stöld, grov misshandel, narkotikabrott, våldtäkt, rattfylleri och bedrägeri. Bland andra än brottmål var de vanligaste ärendetyperna utsökningsbesvär (86 ärenden), ärenden som gäller vårdnad om barn eller umgängesrätt (80 ärenden), samt andra ansökningsärenden.

I de avgöranden som hovrätten meddelade ändrades inte tingsrättens avgörande i 20 procent av fallen. Tingsrättens avgörande och slutresultat ändrades i andra än oväsentliga delar i cirka 25 procent

av fallen. Cirka 2 procent av besvären avvisades, och 2 procent av fallen återförvisades till tingsrätten. En förlikning mellan parterna fastställdes i 2 procent av fallen.
När verksamhetsberättelsen färdigställts har sammanlagt 18 av Helsingfors hovrätts avgöranden från år 2024 publicerats i hovrätternas avgörandedatabas i Finlex (FHOT).

Sökande av ändring hos högsta domstolen

Hovrätten meddelade 2 992 avgöranden under perioden 1.1–31.12.2024. Hos högsta domstolen söktes ändring i 618 av de avgöranden som hovrätten meddelat under denna period, vilket motsvarar cirka 21 procent av de meddelade avgöranden. Den relativa andelen ansökningar om besvärstillstånd och besvär i förhållande till meddelade avgöranden har minskat med cirka 0,6 procentenheter från föregående år.
När verksamhetsberättelsen färdigställdes hade högsta domstolen beviljat 31 besvärstillstånd i mål och ärenden som avgjorts av Helsingfors hovrätt under 2024. Av de 82 prejudikat som högsta domstolen meddelade under 2024 gällde 30 fullföljd av avgöranden som meddelats av Helsingfors hovrätt (36,6 procent).

Mål som handläggs vid rättskipningsavdelningarna

Hovrätten är uppdelad i fem avdelningar, som alla behandlar både brottmål och tvistemål. De mest omfattande målen har koncentrerats till avdelning 5, det vill säga främst de mål där huvudförhandlingen i tingsrätten har varat minst 10 dagar. I anslutning till avdelning 5 finns också enheten "Insatsgruppen", där brådskande ärenden med häktade avgörs, samt en mottagningsenhet, dit jourbetonade och enkla ärenden har koncentrerats. Dessutom finns en nyligen inrättad enhet för avarbetande av målanhopning i anslutning till avdelning 5. I övrigt är målen och ärendena jämnt fördelade mellan de fyra avdelningarna, dock så att vissa ärendegrupper är koncentrerade till vissa avdelningar (rotlar).
Mål och ärenden som koncentrerats är först och främst sådana där Helsingfors hovrätt är ensam behörig. Sådana mål har fördelats till en bestämd avdelning i hovrätten och inkluderar bland annat internationella bortföranden av barn, militära brott, frigivning av långtidsfångar (särskilt livstidsfångar) samt ärenden som rör advokater och rättegångsbiträden med tillstånd. Andra ärenden som koncentrerats omfattar hyresavtalsärenden samt avvittrings-, arvs- och testamentärenden. Även mål och ärenden som gäller konkurs, företagssanering, skuldsanering för privatpersoner, aktiebolagslagen samt sjörätt och transporträtt har koncentrerats till sina egna avdelningar.
År 2024 inkom 41 mål och ärenden som skulle behandlas på svenska till hovrätten, vilket motsvarar cirka 1,3 procent av alla inkomna mål och ärenden. Det inkom 9 fler svenskspråkiga mål och ärenden än det föregående året. Avgörandet av svenskspråkiga mål och ärenden har koncentrerats till hovrättens avdelningar 2 och 4, med undantag för vissa specifika mål och ärenden.

Fördelningen av mål enligt tingsrätt

Av de ändringsansökningar som inkom till hovrätten kom flertalet från Helsingfors tingsrätt. År 2024 inkom 1 563 ändringsansökningar från Helsingfors tingsrätt (50 procent). Från Östra Nylands tingsrätt inkom 853 ändringsansökningar (27,3 procent) och från Västra Nylands tingsrätt inkom 586 (18,7 procent). Av alla mål och ärenden som inkom till hovrätterna var 18,6 procent ändringsansökningar som rörde avgöranden från Helsingfors tingsrätt.
Till hovrätten inkommer mål och ärenden för avgörande även utanför dess egen hovrättsdomkrets och annanstans ifrån än tingsrätterna, såsom från tillsynsnämnden. Ärenden som rör frigivning av

långtidsfångar samt internationella bortföranden av barn inleds däremot direkt genom en ansökan som lämnas och adresseras till hovrätten.